

Sygn. akt I C 1420/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2015 roku

Sąd Rejonowy w Świdnicy I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący SSR Maria Kruźlak

Protokolant Maja Foremny

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 października 2015 roku w Ś.

sprawy z powództwa (...) (...) w W.

przeciwko A. P.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej A. P. na rzecz powoda (...) (...) w W. kwotę 1.392,25 zł (słownie: jeden tysiąc trzysta dziewięćdziesiąt dwa złote dwadzieścia pięć groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 20 lutego 2014 roku do dnia 30 października 2015 roku,

II. oddala dalej idące powództwo,

III. należność zasądzoną w punkcie I rozkłada na 12 rat miesięcznych, z których pierwsza rata w kwocie 92,25 zł płatna do końca kwietnia 2016 roku wraz zasądzonymi odsetkami, druga rata w kwocie 100 zł płatna do końca maja 2016 roku, kolejnych 10 rat w kwotach po 120 zł płatnych do końca każdego następującego po sobie miesiąca, poczynając od czerwca 2016 roku z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia płatności którejkolwiek z rat do dnia zapłaty,

IV. zasądza od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 30 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, nie obciążając jej dalszymi kosztami,

V. przyznaje radcy prawnemu J. G. prowadzącej Kancelarię Doradztwa (...) w Ś. ze Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Ś. kwotę 1107 zł tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, w tym należny podatek VAT.

Sygn. akt I C 1420/14

UZASADNIENIE

Powód (...) (...) w W. w pozwie skierowanym przeciwko A. P. domagał się zasądzenia kwoty 2.198,20 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 21 lutego 2014 roku do dnia zapłaty. Żądanie swoje wywodził z umowy jaką pozwana zawarła z poprzednikiem prawnym powoda – (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W.. Pozwana zawarła ze Spółką umowę pożyczki, się z niej nie wywiązała. Pożyczkodawca wypowiedział umowę, wskutek czego świadczenie stało się wymagalne z dniem 20 sierpnia 2013 roku. Umową przelewu wierzytelności z aneksem powód nabył wierzytelność względem pozwanej od (...) Sp. z o.o. w W.. Pozwana została na piśmie powiadomiona o przelewie wierzytelności oraz wezwana do zapłaty. Na dochodzoną kwotę składa się kwota 1.378,30 zł tytułem niespłaconego kapitału, 66,25 zł tytułem odsetek umownych, 684,92 zł tytułem kosztów.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym pozwana, nie kwestionując co do zasady swojej odpowiedzialności, podała, że nie mogła spłacać pożyczki, gdyż jest ciężko chora. Zarzuciła ponadto, że pożyczkodawca - (...) Sp. z o.o. w W. nie reagował na wnioski pozwanej o uzyskanie zaspokojenia

z jej ubezpieczenia. W toku procesu wносиła o oddalenie powództwa ewentualnie zasądzenie kwoty 948,48 zł jako kwoty zaległej wskazanej w piśmie z dnia 6 maja 2013 roku. Wniosła też o zwolnienie jej od kosztów sądowych oraz rozłożenie należności na raty, przy czym na rozprawie zmodyfikowała wniosek złożony w piśmie procesowym w ten sposób, że raty byłyby płatne od kwietnia 2016 roku, to jest po spłacie dotychczasowego zobowiązania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 13 września 2012 roku pozwana A. P. zawarła ze Spółką z o.o. w W. S. umowę pożyczki. Na mocy tej umowy udzielono jej pożyczki kwoty 2.000 zł na 46 tygodni. Kwota wyliczona do spłaty wyniosła 3.651,94 zł. Spłata nastąpić miała w ratach tygodniowych po 79,39 zł. Pierwszą ratę pozwana uiściła w dniu zawarcia umowy. Na sumę pożyczki składały się: wypłacona pozwanej kwota 2.000 zł, koszt ubezpieczenia – 250 zł, opłata przygotowawcza 115 zł, odsetki 196,81 zł, opłata za obsługę pożyczki w domu – 1.090,13 zł.

Dowód: umowa pożyczki – k. 54 – 55, wniosek o pożyczkę –

k. 56- 57, zeznania pozwanej – k. 171 – 177

Do 6 lutego 2013 roku pozwana spłacała pożyczkę regularnie, płacąc 80 zł tygodniowo. Do jej mieszkania przychodził przedstawiciel pożyczkodawcy. Do 6 lutego 2013 roku pozwana również była przedstawicielem firmy, u której zaciągnęła pożyczkę. Od tej daty nikt z przedstawicieli pożyczkodawcy nie skontaktował się z nią, nie przychodził po odbiór pożyczki. U pozwanej zdiagnozowano chorobę nowotworową, jej córka uległa wypadkowi. Pozwana potrzebowała pieniędzy na leczenie i rehabilitację córki. Przestała spłacać raty. Skontaktowała się z pożyczkodawcą, wysyłając SMS z informacją, że zmiana sytuacji życiowej uniemożliwia jej spłatę zadłużenia. Następnie wysłała pismo datowane na 4 czerwca 2013 roku. Pozwana kierowała najpierw do pożyczkodawcy, potem do pełnomocnika nabywcy wierzytelności szereg pism z wyjaśnieniem swojej trudnej sytuacji i z propozycją, by spłatę pożyczki przejął ubezpieczyciel.

Dowód: zeznania pozwanej – k.172, pisma – k. 102, 106, 107

Pozwana spłaciła 21 rat pożyczki na łączną sumę 1.667,19 zł. Do zapłaty pozostało 25 rat na łączną kwotę 1.984,75 zł. Pismem z dnia 6 maja 2013 roku zawiadomiono pozwaną o zaległości wynoszącej 948,48 zł, stanowiącej równowartość 12 rat tygodniowych.

Dowód: zeznania pozwanej – k. pismo – k. 101

Pozwana leczy się na nowotwór złośliwy. Była hospitalizowana od 15 marca 2013 roku do 26 marca 2013 r. W kwietniu 2013 roku została skierowana na oddział onkologiczny.

Dowód: zaświadczenie o stanie zdrowia – k. 90, karta informacyjna – k. 96 – 97, wynik badania – k. 98, skierowanie do szpitala – k. 98

Pożyczkodawca wypowiedział pozwanej umowę pożyczki pismem z dnia 26 sierpnia 2013 r.

Dowód: pismo – k. 58, dowód nadania – k. 59 – 61

W dniu 8 października 2013 roku (...) Sp. z o.o. w W. zbyła powodowi wierzytelności. Na liście sprzedanych wierzytelności pod pozycją 1764 znajdowała się wierzytelność wobec pozwanej w kwocie dochodzonej pozwem.

Dowód: umowa sprzedaży wierzytelności z załącznikami – k. 63 – 78, aneksy do umowy – k. 79 – 82

Powód reprezentowany przez Kancelarię (...) pismem z dnia 28 października 2013 roku powiadomił pozwaną o nabyciu przez niego wierzytelności od (...) Sp. z o.o. w W.. Wezwał do zapłaty łącznej kwoty zadłużenia – 2.141,74 zł. Pismo zawiadamiające pozwaną o przelewie wierzytelności przesłała jej też Spółka z o.o. (...).

Dowód: pismo – k. 40, dowód nadania – k. 41 – 43, pismo – k. 52

W kwietniu 2014 roku skierowano do pozwanej pismo z informacją o wysokości zaległości i przekazaniu sprawy do windykacji. Złożono też propozycję porozumienia z możliwością redukcji zadłużenia oraz informację o wystawieniu długu na sprzedaż.

Dowód: pisma – k. 164, 165, 166

Pozwana samotnie wychowuje uczącą się córkę, z mężem pozostaje w separacji. Przyznano jej rentę czasową do września 2016 roku. W listopadzie i grudniu 2014 roku otrzymała z tego tytułu świadczenia brutto w wysokości po 1039,16 zł. Do wypłaty pozostało 625,85 zł po potrąceniu dokonany przez komornika sądowego każdorazowo kwoty 259,79 zł. Otrzymuje pomoc z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w postaci zasiłków celowych na zakup leków i opłaty gazu i energii elektrycznej. Egzekucja przeciw pozwanej toczyć się będzie do marca 2016 roku.

Dowód: zeznania pozwanej – k.171 - 174, zaświadczenie – k. 91, decyzje – k. 92, 169, 170

Sąd zważył:

Bezsporne były okoliczności związane z zawarciem przez pozwaną umowy pożyczki (art. 729 § 1 k.c.) ze zbywcą wierzytelności, od którego powód nabył wierzytelność względem pozwanej. Pozwana przyznała, że nie wywiązała się z tej umowy, wskutek czego powstał dług. Podała przy tym, że zachodziły szczególne okoliczności, wskutek których nie mogła spłacać rat, a posiadane środki musiała przeznaczyć na leczenie swoje i swojej córki. W tym zakresie zeznania pozwanej należy uznać za wiarygodne, poparła je bowiem niebudzącymi wątpliwości dokumentami związanymi z leczeniem.

Powód jako nabywca wierzytelności zgodnie z art. 509 k.c. może domagać się co do zasady zapłaty od pozwanej kwoty wynikającej z umowy, jednakże wysokość należności i sposób spłaty podlegały modyfikacji, przy uwzględnieniu treści umowy, zarzutów pozwanej oraz wyników postępowania dowodowego.

Jak wynika z treści umowy, pism powoda i jego poprzednika kierowanych do pozwanej oraz zeznań samej pozwanej, 21 rat spośród 46 zostało zapłaconych w terminie. Ich suma wynosiła 1.667,19 zł. Pozostała do zapłaty kwota 1.984,75 zł. W kwocie tej mieścił się niespłacony kapitał, odsetki umowne, koszt ubezpieczenia kredytu, opłata przygotowawcza i opłata za obsługę pożyczki w domu. Ta ostatnia pozycja budzi wątpliwości w świetle przepisów o zobowiązaniach umownych i ochronie konsumenta przed niedozwolonymi klauzulami umownymi. Określa je przepis art. 385¹ § 1 k.c. stanowiący, że postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Z przedłożonej umowy wynika, że opłata za obsługę pożyczki w domu stanowi ponad 50 % kwoty udzielonej pożyczki i pobierana jest niezależnie od ustalonej umownie opłaty przygotowawczej. Obowiązek jej uiszczenia powiązany jest ze świadczeniami pożyczkodawcy polegającymi na przybyciu do miejsca zamieszkania pożyczkobiorcy i odbiorze raty. Tymczasem, jak zeznawała pozwana, od 6 lutego 2013 roku pożyczkodawca nie realizował tego obowiązku. Wynikało to być może z faktu, że pozwana zgłosiła SMS – em fakt niemożności spłaty dalszych rat z uwagi na trudną sytuację życiową i majątkową, nie mniej nie sposób uznać, by warunki umowy w tym zakresie przez poprzednika powoda zostały zrealizowane. Przyjmując nawet, że pozwana zaakceptowała tę kwotę jako formę wynagrodzenia za udzielenie pożyczki, nie można nie zauważyć, że opłaty tej powód nie może naliczać od 6 lutego 2013 roku, a więc za 25 rat. Skoro kwota tygodniowej opłaty za obsługę pożyczki w domu wyniosła 23,70 zł, to za 25 tygodni kwota ta wynosi 592,50 zł. O tę sumę należało pomniejszyć niespłaconą należność główną w kwocie łącznej 1.984,75 zł. Różnicę w kwocie 1.392,25 zł zasądzono od pozwanej z odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia wyrokowania.

Oddalono także powództwo w zakresie skapitalizowanych odsetek karnych za okres do dnia wytoczenia powództwa. Pozwana powoływała się na podejmowane wielokrotnie próby uzgodnienia z powodem i jego poprzednikiem sposobu rozwiązania sytuacji w sposób umożliwiający uniknięcie procesu. Powód nie przedstawił jakiegokolwiek dowodu, że ustosunkował się do jej wniosków, w szczególności co do propozycji spłaty zadłużenia przez ubezpieczyciela, skoro ubezpieczenie spłaty kredytu było częścią integralną umowy pożyczki. Pozwana podjęła inicjatywę, którą powód i jego poprzednik całkowicie zignorowali. Nabiera to szczególnego wyrazu w sytuacji, kiedy pozwana leczy się onkologicznie i otrzymuje niskie świadczenia z ubezpieczenia społecznego. W konsekwencji żądanie odsetek karnych należy uznać za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego (art. 5 k.c.) odnoszącymi się do ochrony osób ciężko chorych, znajdujących się wskutek niezawinionych okoliczności w szczególnie trudnej sytuacji życiowej i materialnej.

Na podstawie przepisu art. 481 § 1 i 2 k.c. oraz art. 482 § 1 k.c. powód mógł domagać się odsetek od dnia wytoczenia powództwa.

Uznając żądanie pozwanej i przyjmując, że zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek, o którym mowa w przepisie art. 320 k.p.c., sąd rozłożył pozwanej zasądzoną należność na 12 rat miesięcznych po 100 zł, jedna rata w kwocie 92,25 zł. Termin płatności określono z uwzględnieniem możliwości spłaty przez pozwaną, szczególnie z uwagi na fakt, że do marca 2016 roku jej dochody zajęte są na poczet egzekucji komorniczej. Tym samym dodatkowa kwota obciążenia przy tak niskich dochodach naraziłaby rodzinę powódki na całkowity brak środków. Wzięto szczególnie pod uwagę okoliczność, że pozwana sama wychowuje uczącą się córkę i leczy się onkologicznie. Nie ulega wątpliwości, że pozwana nie ma możliwości spłaty należności jednorazowo. Orzeczona wysokość raty daje powodowi szansę odzyskania wierzytelności w terminie nie na tyle długim, by przy charakterze jego działalności mogło to negatywnie zaważyć na kondycji finansowej.

Rozkładając należność na raty, zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie poglądem, zasądzono odsetki za okres zamknięty do dnia wyroku a następnie dalsze odsetki w razie opóźniania w płatności którejkolwiek z rat. Za okres od daty wyroku do daty płatności każdej raty wierzycielowi odsetki nie przysługują.

O kosztach orzeczono na podstawie 100 k.p.c., uznając, że z uwagi na stan zdrowia pozwanej, dramatycznie niskie dochody, trudną sytuację majątkową, potwierdzoną regularnym przyznawaniem jej zasiłków celowych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej uzasadnione jest odstąpienie od obciążania pozwanej kosztami zastępstwa procesowego. Zasądzono od pozwanej wyłącznie uiszczoną przez powoda opłatę sądową w kwocie 30 zł.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu orzeczono na podstawie § 6 pkt 3 w zw. z § 15 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.